

Spis treści

Zamiast wstępnego słowa tłumacza – list do zmarłego przyjaciela	7
Finlandia i Rosja	11
Kraje Północne (Norden) a Europa	19
Północ jako obszar peryferyjny	20
Europa subiektywna i obiektywna	27
Europa jako Grecja	31
Europa podzielona	34
Norden, Rosja i Niemcy	39
Naród i wolność	44
Odrodzenie Europy	49
Ciągłość fińskiego systemu przedstawicielskiego	52
Helsinki i Sankt Petersburg – miasta na historycznym szlaku	84
Finlandia i Europa przed rokiem 1809	92
Wpływy paryskie	96
Studenci obcokrajowcy	99
Czasy kulturalnej dominacji Niemiec	101
Uniwersytet Helsiński	108
Pod panowaniem szwedzkim	108
W okresie rządów rosyjskich	111
W niepodległej Finlandii	114
Pogranicze	120
Znaczenie emancypacji	121
Kolonizacja Finlandii i Stanów Zjednoczonych	124
Znaczenie tradycji pionierów	126
Siła fińskiego tradycjonalizmu	127

Finlandia: Od epoki napoleońskiej do czasów	
współpracy nordyckiej	130
Dziedzictwo epoki napoleońskiej	130
Finlandia jako Wielkie Księstwo	133
Machina biurokratyczna epoki oświecenia	
i cesarski klasycyzm	139
Fińskie echa rewolucyjnego nacjonalizmu	143
Społeczne zaplecze ruchu fennomańskiego	149
XX wiek: populistyczny nacjonalizm, socjalizm	
i zagadnienie dwujęzyczności Finlandii	156
Dwie Ojczyzny Runeberga	161
Opera i duch czasów połowy XIX wieku	182
Ewolucja sytuacji językowej Finlandii	195
Patriotyczna inicjatywa	229
Wyprawa Mannerheima do Chin	239
Germanofilski Uniwersytet	262
Sankt Petersburg – miasto kultury	282
Północ, natura, ubóstwo – tło nordyckiej tożsamości	297
Fińska rusofobia lat dwudziestych XX wieku	
i jej historyczne korzenie	311
Od autora	346